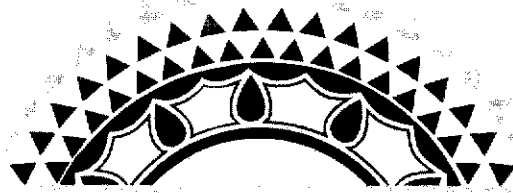

اکنکار
دین نور و صوت

باقر طالبی دارابی

● (۱) مشخصات

۱. نام: اکنکار (Eckankar)

۲. پایه گذار: پال توئیچل

۳. تاریخ تولد: زمان تولد توئیچل را ۱۹۰۸، ۱۹۱۰، ۱۹۲۰ و تاریخ فوت وی را ۱۹۷۱ ضبط کرده‌اند.

۴. مکان تولد: یادوگاه کنتوکی

۵. سال پایه گذاری: ۱۹۶۵

۶. متون مقدس یا متون مورد احترام: متن مقدس اصلی این آیین سریعیت - کی - سوگماند (Shariyat-ki-Sugmand) است که در کنار، آن آثار پال توئیچل، کلید جهان های سری و درآمدی بر اکنکار و آثاری از هارولد کلمپ، رهبر نوازنده این آیین نظیر هنر روایی روحانی نیز از احترام خاصی برخوردار است.

۷. شمار اعضای این آیین: مطابق آنچه در سایت رسمی این آیین آمده تعداد اعضای آن در یکصد کشور تقریباً هشتاد هزار نفر است.

● (۲) تاریخچه

اکنکار در زمان انقلاب فرهنگی در دهه ۱۹۶۰ زمانی که فرهنگ جدید مشوق حکمت رازورانه باستانی شد، پدید آمد. اکنکار از ریشه های قوی تاریخی برخوردار است. آنچه پال توئیچل انجام داد روزآمد ساختن تعالیم باستانی با توجه به جهان جدید بود. دانشمندان معتقدند که اکنکار صورت بندی جدیدی از عقاید و اعمال باستانی سنت راداسوامی (Radhasoami) با واژه جدید اک (Ech) است. این ترکیب جالب حکمت باستانی و واژه پردازی جدید، ما را به مقایسه اکنکار با حکمت الهی (Theosophy) مادام بسلاواتسکسی (Balvatsky) فرامی خواند.

بر اساس گزارش های گوناگونی که دوستان، خانواده و طرفداران پال توئیچل ارائه داده اند و نیز آنچه به نظر تلاش آگاهانه پال توئیچل برای پرده برداشتن از جزئیات زندگی خصوصی اش است، این جزئیات در نظر هواداران اکنکار و هم چنین دانشمندان رازآلود پنداشته می شود. حتی رهبر اکنکار، هارولد کمپ نیز با بیان این که «توئیچل عاشق زندگی خصوصی اش بود» تصدیق می کند که توئیچل با بیان زندگی خصوصی اش سعی کرده آنهایی را که به مطالعه زندگی وی می پردازند به بیراهه ببرد. توئیچل در دوران جوانی به فعالیت های گوناگونی پرداخته اما تلاش کرده

تا از آن به عنوان ابزاری برای بیان واقعیت های زندگی اش استفاده کند. از این رو وی آثاری از خود برجای نهاد که به دلیل ابهامات موجود در آن سال ها طول می کشد تا تاریخ دانان از آنها سر در آورند. عمده ترین سردرگمی، مربوط به تعیین زمان، مکان و طبیعت تولد توئیچل و نیز ویژگی های مربوط به اوایل زندگی وی است.

پال توئیچل در سال ۱۹۴۲ وارد نیروی دریایی شد و در همین سال با کامیل بالو (Balloew Camil) ازدواج کرد. در این ایام، زندگی پربارش را با روزنامه نگاری شروع کرد و با نام های مختلف برای نشریات دوره ای گوناگون قلم می زد. در همین زمان بود که به توضیح و تبیین گروه های گوناگون دینی پرداخت. در سال ۱۹۵۰ به همراه همسرش به عضویت کلیسای خودشناسی مونیسم مطلق (Revelation of Absolute Church of self monism Fellowship) و زیرشاخه دنباله روی از خودشناسی (Self-Realization) در واشنگتن درآمدند. رهبری این گروه را سوامی پریماناندا (Swami Premananda) به عهده داشت که در نوشته های آخر توئیچل از او به سودار سینق (Sudar Singh) نیز یاد شده است. به دنبال جدایی از این گروه در سال ۱۹۵۵ پال توئیچل و همسرش نیز از هم جدا شدند. وی سپس به کیرپال سینق (Kirpal Singh) پایه گذار روحانی ساتسانگ (Ruhani Satsang) شاخه ای از سنت راداسوامی پیوست.

وی علاوه بر شاگردی نزد کیرپال سینق تحت تأثیر ران هوپارد (L. Ron Hubbard) به جنبش علم شناسی (Scientology) ملحق شد و به مقام «روشن» (Clear) نایل آمد. در ادامه پال توئیچل به سبب نزاعی که روی نسخه خطی کتابش با عنوان دندان نیش بیر میان او و فرقه ساسانگ کیرپال سینق پدید آمد، پیوندش را با آنها قطع کرد.

اندکی پس از قطع روابط با کیرپال سینق به ارائه سمینارهایی در سان دیاگو کالیفرنیا درباره هنر طی الارض (bilocation) یا آنچه بعدها آن را «سفر روح» نامید پرداخت. وی از طرق نوشته هایش در نشریات دوره ای گوناگون و نامه هایش به مردم، از جمله همسر دومش، گیل آتکینسون (Gail Atkinson) به معرفی اکنکار به دنیا پرداخت و خود را به عنوان نهصدویکمین استاد اک معرفی کرد. او مدعی شد که تعالیمی از اساتید واپراگی اک

(Vairagi Exk masters) دریافت کرده که از جمله آنها یک راهب (monk) تبتی به نام ربازار تارز (Rebazar Tarz) بود. اکنکار به طور رسمی در ۲۲ اکتبر ۱۹۶۵ در سان دیاگو کالیفرنیا به صورت یک سازمان غیرانتفاعی تأسیس شد.

در سال ۱۹۷۱ پال توئیچل درگذشت. داروین گراس (Darwin Grass) به عنوان نهصدوهفتاد و دومین استاد اک جانشین او شد. پال توئیچل در زمان حیات بیش از ۶۰ عنوان کتاب نوشت و افراد زیادی را به دین اکنکار درآورد.

گراس باعث نزاع های زیادی درباره اکنکار شد چراکه بسیاری از طرفداران این آیین وی را با اینکه از سوی هیاتی از اعضای اکنکار، از جمله همسر پال توئیچل به این سمت انتخاب شده بود شایسته جانشینی استاد پیشین نمی دانستند. سرانجام گراس تمامی اختیارات و مسئولیت هایش را که به استاد زنده اک مربوط می شد، از دست داد و هارولد کلمپ به عنوان نهصدوهفتاد و سومین استاد زنده اک جانشین وی شد. همچنین دعای حقوقی چندی میان گراس و اکنکار مبنی بر استفاده گراس از واژه هایی که حق تألیف آن با انکار بوده است، مطرح شد.

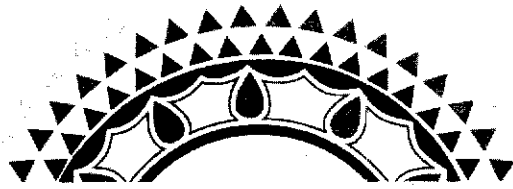
هارولد کلمپ با تأکید بر ایدئولوژی غربی به جای سنت راداسوامی شرقی تغییرات زیادی در اکنکار پدید آورد. این تغییر باعث ایجاد یل ارتباطی میان اکیست و فرهنگ امریکایی شد. او از هواداران اکنکار خواست به جای آنکه همکاران خوب خدا باشند به جامعه خدمت کنند.

● (۳) عقاید اکنکار

الف) عقاید اصلی

مطابق اعتقادات اکیست ها یا چلاها (Chelas) اکنکار طریقی است برای همکاری شدن با خدا یا سوگماند (Sugmand) که نه مذکر است نه مؤنث. عقیده بر این است که سوگماند با روح یا توازی افراد از طریق صوت یا نور ارتباط برقرار می کند. از این رو نام دیگر اکنکار «دین صوت و نور» است. ارتباط اک یا جریان اک می شناسند. اک طی قرون نام های گوناگونی گرفت. روح مقدس، شیخ مقدس، لوگوس، کلمه، روح القدس، بانی و اودان شماری از این اسامی هستند. اکیست ها اک را جریان قابل سماع حیات نیز تعبیر می کنند.

هدف اصلی چلا (طلبه اک) رسیدن به خودشناسی و در نهایت شناخت خداست. وقتی

شناخت خدا حاصل شد آن گاه چلا همکار حقیقی خدا خواهد شد، در عین حال دارای هویت فردی نیز خواهد بود. این عقیده با آنچه در آیین هندو و بودایی وجود دارد که فرد از راه فانی شدن کامل در خدا و از دست دادن تمامی هویت فردی با خدا یکی می شود، تفاوت دارد.

ب) سفر روح

خودشناسی و خداشناسی هر دو از راه طی الارض (همزمان در دو مکان بودن) یا آنچه امروزه از سوی اکیست ها «سفر روح» نامیده می شود، قابل دستیابی است. پال توییچل در کتابش با عنوان اکنکار: کلید جهان های سری سفر روح را به «جداشدن روح از بدن» توصیف می کند. سفر روح با بیرون شدگی اختروار (Astral Projection) که صرفاً تشریح روحانی سیاره اختری است تفاوت دارد. سفر روح عبارت از تشریح هر یک از جهان های خدا است. و تنها دوازده سیاره شناخته شده وجود دارد.

ج) دین زنده

اکنکار را یک دین زنده که به طور دائم در حال تغییر و تحول است، می دانند. این تغییرات مدام موجب می شود که اکیست ها اتکای شدیدی بر رهبران دینی خویش داشته باشند. این رهبر، استاد اک یا ماهانتای زنده (Living Mahanta) نام دارد. همیشه یک استاد اک زنده هست و در زمره کسانی که به اساتید اک معروفند، که مجموعه آنها را سلسله وایراگی می گویند، می باشد. اعضای این سلسله در معبدهای «حکمت طلایی» که در سیاره های گوناگون واقع شده اند، ساکن اند. هدف ماهانتا راهنمایی ارواح چالاها برای بازگشت به خداست. ماهانتا اغلب به عنوان استاد رؤیا که مانند نقطه آبی رنگ نور ظاهر می شود، عمل می کند. ماهانتا در این نقش، هم حضور مطلق و هم علم مطلق است. استاد زنده اک از احترام بسیار بالایی برخوردار است اما پرستش نمی شود.

د) کرمه

اکیست ها نیز مانند بوداییان و هندوها به کرمه یا عقیده بدهی روحانی به گذشته باور دارند. هدف هر فرد رهایی از بدهی کرمه در زندگانی گذشته و یکی شدن با خداست. «وقتی با رفتار درست به خودشناسی نایل آمدید از زندگانی گذشته رهایی یافته و باید بقیه حیات را بدون بدهی اضافی سپری کنید. اگر به این مرتبه رسیده باشید بعد از مرگ به این جهان

بر نمی گردی.»

ه) عمل

بیش از یکصد تمرین روحانی گوناگون در اکنکار هست که از جمله آن خواندن "HV" است و عقیده بر این است که این واژه نام قدیمی خداست. تمرین دیگر عبارت است از تمرکز روی نور و صوت یا چیزی که به شکل روحانی ماهانتا معروف است. هارولد کلمپ فهرستی از تمرین های روحانی را درباره رؤیاها در کتابش با عنوان هنر رویایی روحانی آورده است. رؤیاها در تمرین های اکنکار تحت رهبری هارولد کلمپ بسیار با اهمیت شدند. از جلای کوشا انتظار می رود که از راه مکاشفه نیز که دارای چهار مرحله است طی طریق کند.

● (۴) نزاع ها

الف) پیش از مرگ توییچل

مشاجره درباره اکنکار در اوایل دهه ۱۹۷۰ اندکی پیش از مرگ توییچل شروع شد. برخی افراد در منبع تعلیم وی تردید کردند و او ادعا کرد که دیگران به دلیل عدم موافقت با تعلیم وی زندگی او را تهدید کردند. توییچل مدعی شد که هیچ یک از آموزه های او از منبع بشری قرض نکرده است، بلکه حاصل تجربه شخصی وی از خداشناسی در سال ۱۹۶۵ و برآمده از شهودی است که طی آن تعلیم را از «سلسله اساتید اک» به عنوان استاد زنده اک به دست آورده است. اما این ادعاها به مشاجرات پایان نداد.

ب) داروین گراس، نهصدوهفتادودومین استاد اک

پس از مرگ توییچل در سال ۱۹۷۱ نزاع با آمدن استاد زنده اک، داروین گراس ادامه یافت. بعد از یک مبارزه سخت برای کسب قدرت در درون اکنکار بین سال های ۱۹۸۱ تا ۱۹۸۳، گراس کنار گذاشته شد و به جای او هارولد کلمپ استاد زنده اک شد. گراس گروه خاصی با عنوان تعلیم باستانی اساتید (ATOM) تشکیل داد و مدعی شد که تعلیم جدیدی را آغاز نکرده بلکه به گسترش تعلیم پال توییچل همت گمارده است. اکنکار او را از استفاده از علایم و اصطلاحات انحصاری خویش منع کرد. گراس را همچنان نهصدوهفتادودومین استاد اک می دانند اما تصویر او در معبد اک نصب نیست و در بحث هایی که از اساتید گذشته اک می شود از او نامی برده نمی شود.

ج) جنبش بیدارباش روحانی (MSIA)

در همین اوضاع و احوال، جان روجر هینکینز

(John Roger Hinkins) تلاش هایی برای ایجاد گروهی مذهبی با نام جنبش بیدارباش روحانی (Movement of Spiritual Awareness) در سال ۱۹۷۱ آغاز کرد؛ گروهی که اکنکار را به شدت به صورت سازمان عقاید و اعمال بازسازی کرد.

د) دیوید سی. لین (David C. Lane)

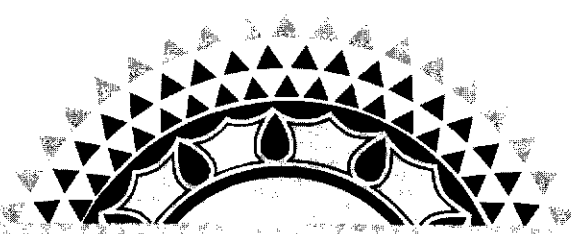
زمانی که لین، استاد مطالعات دینی، پال توییچل را به سرقت ادبی از اساتید خویش و جعل تمام تاریخ اکنکار متهم کرد، این مشاجرات و نزاع ها به اوج خود رسید. او اساساً خود را وقف اثبات این ادعا کرد که اکنکار و جنبش بیدارباش روحانی چیزی بیشتر از سرقت از سنت راداسوامی نیستند. بیشتر تلاش های لین را می توان در سایت وی (The Neural Suffer) یافت. مطالعات تطبیقی دیگر درباره این سه آیین را می توان در سایتی با عنوان The Genealogical Connection مطالعه کرد.

● (۵) برخی سایت های مربوط به اکنکار

۱. سایت رسمی اکنکار، دین نور و صوت خدا (www.ecankar.org)
۲. گفت و گو در عصر انتقال (www.Littleknownpubs.com/Dialogintro.htm)
- سایت های دانشگاهی
 ۱. مرکز مدارای دینی (www.religioutolerance.rog/eck.htm) (Center for Religious Tolerance)
 ۲. ارتباط تبارشناختی (www.crl.com/ozark/eck) (Genealogical Connection)
- سایت های ضد اکنکار
 ۱. صفحه اکنکار غیر مجاز (www.inguild.co./homes/eckcult)
 ۲. موج نوار عصبی (www.vclass.mtsac.com/areoasis/oasis/titlepaye) (Neural Surfer)
 ۳. حامیان مسیحی و روحانیت تحقیقی (www.Carm.org/cults/eckankar.htm)

● (۶) کتاب های منتشر شده اکنکارها در ایران

در ایران نیز اکنکار و بنیانگذار آن پال توییچل ناشناخته نیستند. مجموعه ای از آثار پال توییچل به زبان فارسی ترجمه شده که

- Olson, Roger E. 1995. "Eckankar: From Ancient Science of Soul Travel to New Religion," in Timothy Miller, Editor, America's Alternative Religions. Albany, NY: SUNY Press, 363-370

- Twitchell, Paul. 1969. Eckankar: The Key to Secret Worlds. New York: Lancer Books.

- Twitchell, Paul. 1973. Letters to Gail. Crystal, MN: Illuminated Way Publishing. Inc.

منابع

1. <http://www.eckankar.org>
2. Olson, Roger E. America's Alternative Religions.
3. Melton, Gordon. Encyclopedia of Occultism Parapsychology
4. Eckankar: Ancient Wisdom for Today. Minneapolis.
5. Melton, Gordon. Encyclopaedia of American Religions 6th Edition
6. <http://www.cri.com/ozark/eck/rsch3.htm> (site removed)

پالچی، براد استایگر، ترجمه هوشنگ اهرپور، تهران، زرین، نگارستان کتاب. (۷ ●) کتابشناسی اکنکار

-Cramer, Tod Doug Munson Eckankar: Ancient, 1998. Wisdom for Today. Minneapolis, MN: Quality Books Inc.

- Klemp, Harold, 1998. A Modern Prophet Answers Your Key Questions About Life. Minneapolis, MN: Eckankar.

- Klemp, David, 1999. The Art Spittitual Dreaming. Minneapolis, MN: Eckankar.

- Lane, David, 1978. The Making of a Spiritual Movement: The Untold Story of Paul Twitchell Eckankar. Del Mar, CA: Del Mar Publishing.

- Melton, Gordon. 1999. Encyclopedia of American Religions. 6th Edition. Detroit, MI: Gale Research Co.

- Melton, Gordon: 1996. Encyclopedia of Occultism Parapsychology. Detroit, MI: Gale Research Inc.

فهرستی از آنها تقدیم می‌شود. برخی کتاب‌های هارولد کلمپ استاد زنده اک نیز ترجمه شده است.

۱. اکنکار کلید جهان‌های اسرار، پال توییچل، ترجمه هوشنگ اهرپور، تهران، زرین: نگارستان کتاب، ۱۳۷۹، ۴۰۴ ص.
۲. سرزمین‌های دور، پال توییچل، ترجمه هوشنگ اهرپور، تهران، زرین، نگارستان کتاب، ۱۳۷۹، ۲۸۰ ص.
۳. نی‌نوی الهی، پال توییچل، ترجمه مهیار جلیالیانی، تهران، امیر قلم، ۱۳۸۱.
۴. اک: علم الاسرار رویاها، پال توییچل، ترجمه هوشنگ اهرپور، تهران، زرین: نگارستان کتاب، ۱۳۷۹، ۳۴۲ ص.
۵. از استاد پیرسید (۲)، مجموعه پرسش و پاسخ‌های ده‌ساله از استاد، هارولد کلمپ، ترجمه امینه اخوان تفتی و گیتی بحرینی، تهران، امیرقلم، ۱۳۸۱.
۶. اک - ایناری، پال توییچل، ترجمه هوشنگ اهرپور، تهران، زرین: نگارستان کتاب، ۱۳۷۹، ۳۴۲ ص.
۷. اک . ویدیا دانش باستانی پیامبری، پال توییچل، ترجمه هوشنگ اهرپور، تهران، زرین، نگارستان کتاب.
۸. دفترچه معنوی، پال توییچل، ترجمه هوشنگ اهرپور، تهران، زرین: نگارستان کتاب.
۹. نسیمی از بهشت، گوشه‌هایی از زندگی

همان گونه که خوانندگان محترم اطلاع دارند، موسسه گفت‌وگوی ادیان موسسه‌ای غیر انتفاعی است که در جهت نزدیکی و همسخنی ادیان تلاش می‌کند. از خوانندگان و علاقه‌مندان درخواست می‌شود با اشتراک این نشریه گامی در جهت تحقق رسالت تقریب میان ادیان بردارند. در صورت تمایل می‌توانید بهای اشتراک مجله را به ازای هر شماره درخواستی ۵۰۰۰ ریال (در داخل کشور) به حساب جاری ۹۸۰۶۱۸۵۱ بانک تجارت شعبه آفریقا کد ۳۰ به نام موسسه گفت‌وگوی ادیان واریز کنید و فیش آن را همراه با فرم اشتراک و نشانی دقیق خود برای ما بفرستید تا مجله برای شما ارسال شود.

هزینه ارسال نشریه به عهده اخبار ادیان است.

نام و نام خانوادگی:

سن:

تحصیلات:

شغل:

مدت اشتراک:

تلفن:

استان: شهرستان:

آدرس دقیق پستی:

کد پستی: